

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

*Dan zult u met alle heiligen de lengte en de breedte,
de hoogte en de diepte kunnen begrijpen,
ja de liefde van Christus kennen die alle kennis te boven gaat,
opdat u zult volstromen met Gods volkomenheid.*

Efeziërs 3:18-19

Met deze bemoedigende woorden van Paulus mogen wij het nieuwe jaar beginnen: met de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte van de liefde van Christus. Jezus, de Zoon van de Eeuwige: daarover raakt Paulus niet uitgesproken in deze brief. De woorden en de beelden buitelen over elkaar heen. In Jezus zijn we vol liefde uitgekozen en voorbestemd; in Hem zal alles worden samengebracht. Hij is het hoofd, de kerk zijn lichaam; Hij, onze vrede, de hoeksteen van de kerk. Het fundament van alles. De Efezebrief is geen gemakkelijke brief. De woorden van Paulus zijn vol van beeldtaal en begrippen, waar wij niet altijd meer vertrouwd mee zijn. Maar daarin proef je wel dat twee kernpunten centraal staan in deze brief: steeds gaat het over Christus en zijn kerk. Vorige week lazen we het eerste gedeelte van Efeziërs 3 en daar zagen we met hoeveel bewogenheid Paulus spreekt over de taak die hij gekregen heeft. Dat aan hem de missie werd geschonken om het evangelie aan de heidenen, de andere volken, te verkondigen. Door deze taak kwam het leven van Paulus in een ander licht te staan: het licht van Christus. Het gaat Paulus dan ook om niets anders dan het mysterie van het geloof, de wijsheid van God die in Jezus tot vervulling kwam.

De Efezebrief wordt vaak ingedeeld in twee gedeeltes. De hoofdstukken 1-3, zo wordt gezegd, gaat over de leer, over wat we geloven. En het tweede deel over de ethiek: hoe je concreet leeft in het licht van Christus. Dat klopt ongeveer wel, maar is ook te simpel gesteld. Want een groot gedeelte van deze brief is puur gebed. En dat zien we ook vanaf vers 14 gebeuren. Paulus begint te bidden voor de gemeente van Efeze.

‘Daarom buig ik mijn knieën tot de Vader’. In de protestantse kerk vergeten wij dat wel eens, maar zeker in de tijd van Paulus waren gebedshoudingen belangrijk. Bij het bidden deed je hele lijf mee. Paulus zit daar op zijn knieën, dicht bij de grond, zijn hoofd gebogen. Daar spreekt nederigheid en eerbied uit, het besef ook dat wij afhankelijk zijn van God. In mijn deels katholieke opvoeding heb ik het ook geleerd. Je neerbuigen voor God, met je knieën op de stenen of een kerkbank. Niet alleen met je woorden, maar ook met je hele lichaamshouding laten zien dat je God hoog acht. Zo bidt Paulus hier. Niet voor zichzelf, maar voor de gemeente van Efeze.

Uit het gebed van Paulus spreekt liefde, een sterke verbondenheid met de mensen in Efeze. ‘Moge Hij vanuit zijn rijke luister uw innerlijke wezen kracht en sterkte schenken door zijn Geest, zodat door uw geloof Christus kan gaan wonen in uw hart’. We zingen het bijna elke zondag: ‘Kom Geest van God, opdat Christus in ons woning vindt’. Dit mooie lied is gebaseerd op wat Paulus hier zegt. Paulus heeft het over ‘binnen’ en ‘buiten’ en over ‘wonen’. Onze buitenkant: datgene wat wij van onszelf laten zien, hoe we willen overkomen en hoe we onszelf presenteren: hoe belangrijk we dat ook kunnen vinden... daarover gaat het hier niet. Nee. Paulus gebruikt hier het beeld

van een woning om te spreken over onze relatie met God. Ons 'innerlijke wezen': daar gaat het om. Het gaat Paulus om de binnenkant, om je hart.

Het hart van de mens: in het Bijbelse spreken is dat het centrum van ons wezen. Het is de ruimte waar gevoelens, gedachten en plannen gevormd worden. Christus moet gaan wonen in ons hart. En dat kan alleen gebeuren door de kracht van de heilige Geest en door het geloof: "door zijn Geest", schrijft Paulus, en "door uw geloof". Paulus bidt hier om de kracht van de heilige Geest. Niet voor niets wordt de heilige Geest een helper genoemd. En dat is nu precies wat Paulus hen zo toewenst: dat de heilige Geest hen helpen zal zodat Christus in hun binnenste zal wonen. Die heilige Geest moet van buiten naar binnen komen. Hun hele innerlijke wezen, moet ervan doordrongen raken. Met andere woorden: onze hele binnenkant, ons hele innerlijke wezen, moet Jezusruimte worden.

Paulus bidt dit niet voor niets. Laten we eens eerlijk kijken naar die innerlijke ruimte, de woning van ons hart. En nu de zaken niet mooier voorstellen dan ze zijn, maar zien wat is. Hoeveel ruimte geven we daarin aan Jezus? In hoeveel kamers laten we hem toe? Doordringt zijn liefde werkelijk ons hele innerlijke wezen en leven wij dag in dag uit met Hem of gaat er alleen op zondag een deurtje voor hem open? En gaan we daarna, na een uurtje zingen en bidden, weer de drukte in? Gaat dat deurtje dan weer dicht?

We bepalen het zo graag zelf: waar we tijd en ruimte voor maken. Waar zijn we vol van? Wat neemt de meeste ruimte in beslag? De plannen die we hebben voor ons huis, de vakantie, alle verplichtingen en verwachtingen waar je aan wilt voldoen? We willen graag zelf aan het roer zitten. En dat komt ten dele door deze seculiere samenleving, waar bijna alles maakbaar is geworden. Kerk en geloof zijn al lang geen vanzelfsprekendheid meer. In heel onze maatschappij staat de vrijheid van de mens voorop. We bepalen zelf hoe we ons leven indelen, wat we belangrijk vinden, waar we tijd aan besteden. En dat maakt dat mensen moeten leren om zelf hun weg te vinden met God, om zelf keuzes te maken. Waar ervaar ik zin? Wat geeft mij hoop? Maar dat schuurt en botst met het christelijk geloof. Het geloof dat niet wij, maar de Eeuwige de tijden bepaalt. Dat wij leven in afhankelijkheid van Hem, Hij die ons levensadem schonk. Dat wij geschapen zijn om te leven naar Hem toe.

En toch... juist deze drukke, hectische tijd, die zoveel eisen aan mensen stelt, maakt dat mensen een honger ervaren naar het Godsgeheim. Meer en meer mensen ervaren dat ze niet meer mee kunnen, dat het allemaal niet lukt om te voldoen aan alle verwachtingen. Ze gaan gebukt onder stress, de constante druk om te presteren, die buitenkant van ons. Een instagramfeed dat vol is van mooie plaatjes, maar van binnen is er leegte. Honger naar liefde, naar vervulling. Je gekend weten, ervaren mogen dat je goed genoeg bent ook zonder al die prestaties, en dat je gewoon mens mag zijn, kind van God.

'Zodat door uw geloof Christus kan gaan wonen in uw hart': Paulus wist als geen ander dat een waarachtig christelijk leven, een leven dat vol is van Gods liefde, enkel maar mogelijk is als Christus ons hele leven gaat doordringen. Het verlangen daarnaar is van alle tijden. In de derde eeuw schreef de kerkvader Augustinus dit:

*Laat heb ik U lief gekregen,
O schoonheid, zo oud en zo nieuw,
Laat heb ik U lief gekregen.*

*U was binnen, maar ik was buiten,
en daar zocht ik U,
En ik rende, wanstaltig als ik was,
op de schone dingen af die door U gemaakt zijn.
U was bij mij, maar ik niet bij U.
Ik werd ver van u gehouden
door dingen die niet bestaan zouden hebben,
als ze niet in U bestaan hadden.*

*Geroepen hebt Gij, geschreeuwd
en mijn doofheid doorbroken,
gestraald hebt Gij, geschitterd
en mijn blindheid verjaagd.
Nu snak ik naar U, geproefd heb ik.
En nu honger en dorst ik,
nu U mij hebt aangeraakt
en ik ontvlamd ben naar uw vrede.*

Overal had hij God gezocht: in de mooie en goede dingen van het leven. Onrustig als hij was, rennend, vluchtend naar wat aantrekkelijk leek. Maar hij vond het niet. In alles buiten hemzelf had Hij gezocht. Met ontroering zijn deze woorden geschreven: wat was ik blind en doof. Want waar ik zoeken moest was in mijn eigen hart. Daar wilde u wonen. Dat is inderdaad het geheim van een waarachtig christelijk leven, een leven in het licht van Christus. Paulus wist het als geen ander. Want als God gaat wonen in je hart, als je hele innerlijke wezen door zijn Geest verlicht wordt, dan verandert je leven wezenlijk en fundamenteel.

De maatschappij met al haar grillen blijft dezelfde. Maar jij bent een nieuwe mens. Wat naar binnen stroomt, moet ook naar buiten treden. De keuzes die je maakt, hoe je kijkt naar het leven. Wanneer de liefde van Christus alles gaat doordringen: je gedachten, je emoties, je wil. Je karakter en wie je bent wordt erdoor getransformeerd. Je kunt de liefde van Christus niet kennen, zonder eruit te leven. Paulus gebruikt de woorden 'geworteld en gegrondvest zijn'. Dat je in Hem zult zijn, en zijn liefde de grond zal zijn onder je hele leven. Dat is Paulus' gebed. Zoals een boom die wortelt in groene en vruchtbare aarde, zodat ze groeien kan en vruchten draagt.

Als je dat overkomen mag, dan zul je de liefde kennen van Christus, een liefde die elk menselijk kennen te boven gaat. Lengte, breedte, hoogte en diepte: Paulus gebruikt woorden uit de meetkunde om uit te drukken hoe onmetelijk, hoe ontzagwekkend en alles overstijgend de liefde van God is, die Jezus op het kruis liet zien. Liefde die het kwade overwint, liefde die alles overheeft voor de ander. Liefde die zichzelf geeft. Ook koning David zingt daarvan in Psalm 36. Een liefde, hoger dan de hemel. Het is wat je ervaart als je in een woestijn je hoofd opheft en kijkt naar de hemel. Die stilte die je daar ervaart, de weidsheid. De onmeetbare en talloze sterren die oplichten aan de hemel, door God gemaakt. Zo machtig, zo wonderlijk goed is ook zijn liefde, zijn trouw

en gerechtigheid. Het reikt verder dan de wolken die wij kunnen zien, hoger dan de hoogste bergtoppen op deze aarde, dieper dan het diepste diep van de oceanen. Dat de liefde van God ons verstand te boven gaat, dat het bijna niet te bevatten is wat God voor ons over heeft: dat hoorden we ook in Jesaja:

*Ik zal de liefde van de Heer gedenken
en zijn roemrijke daden bezingen:
alles wat de Heer voor ons heeft gedaan,
de goedheid die hij het volk van Israël bewees
in zijn ontferming en onbegrensde liefde.*
Jesaja 63:7

Maar Jesaja zegt dit wel in een tijd van onbehagen, een tijd waarin zijn volk Israël in opstand kwam en zijn heilige Geest verdriet aandeed. Ze bedroefden God met hun ongehoorzaamheid. En toch was God goed, en liet Hij steeds weer zijn onbegrensde liefde blijken. Wanneer zij in nood waren, was God zelf in nood. In zijn liefde en zijn barmhartigheid, daalde hij af om hen te bevrijden. Als een adelaar tilde Hij hen op en droeg hen op zijn vleugels door woestijnen van pijn en leed. Die woorden van Jesaja gaan ook ten diepste over ons.

Ook in ons eigen leven falen wij voortdurend. Als je denkt aan alle keren dat wij te druk waren met onszelf, de keren dat wij opstandig waren of boos. En toch heeft God ook ons lief en zond Hij zijn enige Zoon naar deze wereld om ook onze schulden te vergoeden. In Jezus heeft Gods onmetelijke en ontzagwekkende liefde willen wonen in al haar dimensies. De lengte van Gods liefde: in alle dagen, in alle generaties en de eeuwen die nog komen, is Hij in Christus onze God, die ons draagt en behoedt. De breedte van Gods liefde: voor alle volken op deze aarde is er ruimte in Gods hart. Christus is gekomen als een licht voor alle volken. Voor wie nog leeft in het donker, wie je ook bent of waar ook vandaan, is Hij een licht op ons pad, een baken in het donker. De hoogte van Gods liefde: hemelhoog is de liefde die God in Jezus heeft getoond. Jezus die zit aan de rechterhand van de Vader. Het is niet te vatten, hoe diep ook die liefde is. Jezus die zelf de diepte inging van de dood, het leed dat Hij heeft moeten dragen op het kruis. Zo onbevattelijk, zo ver, zo diep, zo hoog en zo breed is de liefde van God!

En die liefde mag ook gaan wonen in ons hart. Aan het begin van dit nieuwe jaar is dat wat ik u allen toewens: dat wij nog sterker in Hem gegrondvest zullen zijn, dat wij in Hem opgebouwd worden tot een huis waar zijn liefde onder de mensen woont. Als wij straks het Avondmaal vieren en brood en wijn met elkaar delen: denk dan aan zijn liefde, wat Hij ook voor jou overheeft. Met Paulus wens ik u de onmetelijke liefde toe van de Eeuwige. De liefde van Christus: in jou, onder jou, boven jou en door jou.

Moge de liefde van Christus je hart vervullen en je vreugde geven.
Zodat je vol zult stromen met nieuwe adem en kracht.
Vandaag en alle dagen die nog komen.
Amen.